

Yashil

IQTISODIYOT
TARAQQIYOT
va

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'ssatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinnbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lom qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinnbosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinnbosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinnbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintaqqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmuddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizmda tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamlakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezoni.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakillantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvida xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Zarubежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag' allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar.....	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari.....	135
Axmedova Nafisa Amirkuddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry.....	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modellashtirish.....	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili.....	149
Talipova Dilfuza Nabiyevna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish.....	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri.....	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan.....	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvi tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi.....	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish.....	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag' allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoira Azimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari.....	223
Akramova Nargiza Axrорovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari.....	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Баҳриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'lilda boshqaruvin strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimlilikni baholashni xalqaro stanadartlar asosida takomillashtirish.....	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibrildi bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rino	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyavi hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditni natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbanov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlari	373
Mamatov Mamajan Axmadijonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoira Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellektual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari.....	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскаров Бахтиер Аскарович, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlari.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyeva	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini molijalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Aadaptivnyi iskussstvennyi intellekt v upravlenii chelovecheskimi resursami.....	469
Xайдарова Малика Шоирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljalangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida.....	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariiga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlari	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	504
Avazov Ilhom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish.....	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish.....	513
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarни moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari.....	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari.....	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatçiligin samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari.....	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari.....	550
Umarova Hulkar Umidulloevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari.....	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
"Зелёная экономика" как фактор повышения экономического роста страны.....	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi.....	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari.....	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayeva	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ułomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatoev Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlanirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Zagryaznenie okruжающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyevna	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlanirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi	686
Urumbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsubbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasreddinov	

Xalqaro migrantsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
ANALIZ I OZENKA EESTSTVENNOGO OSVEЩENIJA POMEЩENIIJ OBRAZOVATEL'NYX UCHREЖDENIJ.....	714
Pirmuhamedova Shaxniza	
Aktyualnye voprosy ukrpleniya doveriya naselenija k bankovskoj sisteme Respubliki Uzbekistan....	719
Ruziboeva Nilufar Tulkin kizi	
Metodicheskie podkhody k formirovaniyu mechanizmov strategicheskogo upravleniya razvitiem khimicheskoy otрасli.....	725
Bibutova Shaхlo Sa'ydullaeva	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarni tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'lijni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmamadovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'lqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rni	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

KORXONALARDA INQIROZGA QARSHI MOLIYAVIY BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Latipova Shaxnoza Maxmudovna

SamSI dotsenti

Annotatsiya: Maqolada inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning umumiyliz tizimi va o'ziga xos xususiyatlari yoritilgan. Iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirish sharoitida har bir mamlakat iqtisodiyotida korxonalarining moliyaviy barqarorligini saqlash muhim ahamiyatga ega. Shu sababli maqolada inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning umumiyliz tizimini yaratish sxemasi taklif etilgan. Inqirozga qarshi samarali chora-tadbirlarni ishlab chiqish bo'yicha inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv algoritmi ham keltirilgan. Ushbu algoritmda moliyaviy barqarorlikni ta'minlash bosqichlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: inqiroz, antiinqiroziy moliyaviy boshqaruv, algoritmda moliyaviy barqarorlik, moliyaviy halokat, moliyaviy muvozanat, avtomatlashtirilgan tizim.

Abstract: The article discusses the general system and features of anti-crisis financial management. In the context of innovative economic development, it is important to maintain the financial stability of enterprises in the economy of each country. Therefore, the article proposes a scheme for creating a general system of anti-crisis financial management. An algorithm for anti-crisis financial management for the development of effective anti-crisis measures is also presented. Based on this algorithm, the stages of ensuring financial stability are identified.

Key words: crisis, anti-crisis financial management, algorithm, financial stability, financial disaster, financial balance, automated system.

Аннотация: В статье рассматривается общая система и особенности антикризисного финансового управления. В условиях инновационного развития экономики важно сохранить финансовую устойчивость предприятий экономики каждой страны. Поэтому в статье предлагается схема создания общей системы антикризисного финансового управления. Также представлен алгоритм антикризисного финансового управления для разработки эффективных антикризисных мер. На основе данного алгоритма выделены этапы обеспечения финансовой устойчивости.

Ключевые слова: кризис, антикризисное финансовое управление, алгоритм, финансовая устойчивость, финансовая катастрофа, финансовое равновесие, автоматизированная система.

KIRISH

Har bir tadbirkorlik faoliyati taraqqiyoti davomida o'zining eng yuqori nuqtasiga erishish bilan bir qatorda, ichki va tashqi omillar ta'sirida pasayishga ham duch keladi. Ichki omillar deganda biznesning jamoaviy, moliyaviy, psixologik omillari tushunilsa, tashqi omillar sifatida esa iqtisodiy, iste'mol va raqobat omillarini keltirib o'tish mumkin.

Antiinqiroziy moliyaviy boshqaruv deganda ichki yoki tashqi omillar ta'sirida yuzaga kelgan salbiy iqtisodiy oqibatlarni bartaraf etish bo'yicha korxona rahbari tomonidan qo'llaniladigan chora-tadbirlar tushuniladi.

Shu sababli barcha darajadagi rahbarlar, mulkdorlar, investorlar va menejerlar nafaqat korxonaning barqaror rivojlanishi davrida, balki birinchi navbatda korxonada biznes jarayonlarning nobarqarorlik holatida, shuningdek, uning pasayishi davrida ham samarali boshqaruvni amalga oshirishi talab etiladi.

Iqtisodiyotni erkinlashtirishning bugungi sharoitida har bir mamlakat hayotida mavjud korxonalarining sog'lom moliyaviy faoliyat yuritishi muhim ahamiyatga ega. Shu sababli korxonalarda antiinqiroziy moliyaviy boshqaruvning samarali va yagona axborotlashtirilgan tizimini yaratishga alohida e'tibor berish talab etiladi.

ADABIYOTLAR TAHЛИI

Antiinqiroziy moliyaviy boshqaruv tushunchasi xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan hanuzgacha keng tadqiq qilinayotgan va o'z dolzarbligini yo'qotmagan ilmiy mavzulardan biri hisoblanadi. Jumladan, xorijiy olim V.G.Kovalchuk va A.O.Cherkashinalar tomonidan korxonalarda antiinqiroziy moliyaviy boshqaruv korxona faoliyatini boshqarishning ajralmas tarkibiy qismi sifatida uning ichki salohiyati va moliyaviy ko'rsatkichlarni

tahlil qilish orqali amalga oshiriladigan chora-tadbirlar tizimi sifatida yondashilib, korxona hayot siklining butun davrida inqirozning oldini olish, uni bartaraf etish uchun bor imkoniyatlarini baholash tizimi deb ifodalangan^[1].

L.D.Kostakova esa antiinqiroziy moliyaviy boshqaruv tizimiga boshqaruv tizimidagi nisbatan yangi yo'nalish ekanligi ta'kidlab, u orqali nafaqat inqirozni o'z vaqtida aniqlash va sabablarini aniqlash, moliyaviy risklarni baholash, moliyaviy nobarqarorlikni bartaraf etish, balki istiqbolda moliyaviy barqarorlikni ta'minlash uchun oqilona boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish mumkinligiga to'xtalgan^[2].

M.N.Berest korxonalarni boshqarishda antiinqiroziy moliyaviy boshqaruvning mazmunini va nazariy asoslarini o'rganishda tahlil asosida antiinqiroziy moliyaviy boshqaruvning asosiy tarkibiy elementlari sifatida uning maqsadi, vazifalari, obyekt va subyektlari alohida ajratib ko'rsatilgan. Shuningdek, antiinqiroziy moliyaviy boshqaruvning funksiyalari hamda tamoyillari tadqiq qilinib, ular bazaviy, maxsus hamda integratsion turlarga ajratilgan^[3].

Mamlakatimizda inqiroz holatlarini bartaraf etish, butun dunyoda kuzatilgan moliyaviy-iqtisodiy inqiroz sharoitida makrodarajada ishlab chiqarishni rivojlantirish, inqirozga qarshi chora-tadbirlar qo'llash masalalari mahalliy iqtisodchi olimlar A.Sh.Bekmurodov, U.V.G'afurov, D.N.Raximova, N.Q.Yo'idoshev, A.V.Vahobov, N.X.Jumayev kabi olimlarning ilmiy ishlari o'z aksini topgan^[4].

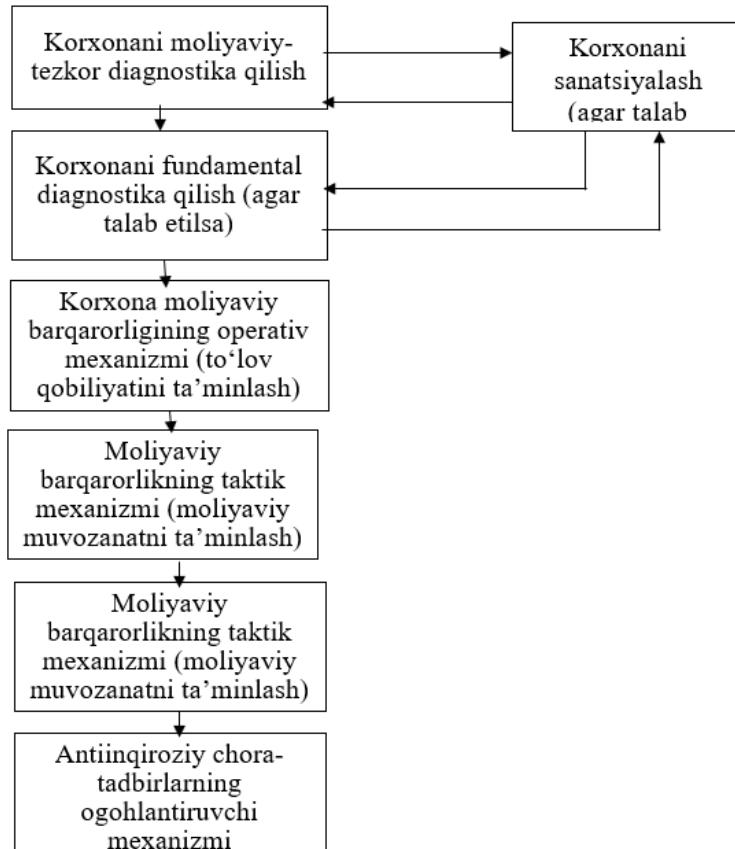
Bundan tashqari, korxonalarda inqirozga qarshi boshqaruvning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish bo'yicha masalalar J.R.Zaynalov, Z.J.Rasulov^[5], J.X.Kambarovlar tomonidan tadqiq etilgan^[6].

J.X.Kambarov tomonidan koxornalarda inqirozga qarshi boshqaruvning umumiyligi tizimida innovatsiyalarning ahamiyati nuqtayi nazaridan yondashilganini ko'rish mumkin. Iqtisodchi asosiy e'tiborni iqtisodiy nobarqaror korxonalarda innovatsiyalarni yaratish, ishlab chiqish va ularning boshqaruvini to'g'ri yo'lga qo'yish inqirozdan olib chiquvchi vosita vazifasini bajarishi mumkinligiga qaratgan^[7].

Zamonaviy globallashuv va dinamik bozor muhiti sharoitida korxonalarda inqiroz yangicha xususiyatlar bilan tavsiflanmoqda. Shu sababli, inqirozli holatlarni tadqiq qilishga bag'ishlangan ilmiy ishlarni o'rganishda xo'jalik faoliyatini yuritishning zamonaviy iqtisodiy shartlariga alohida e'tibor berish talab etiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

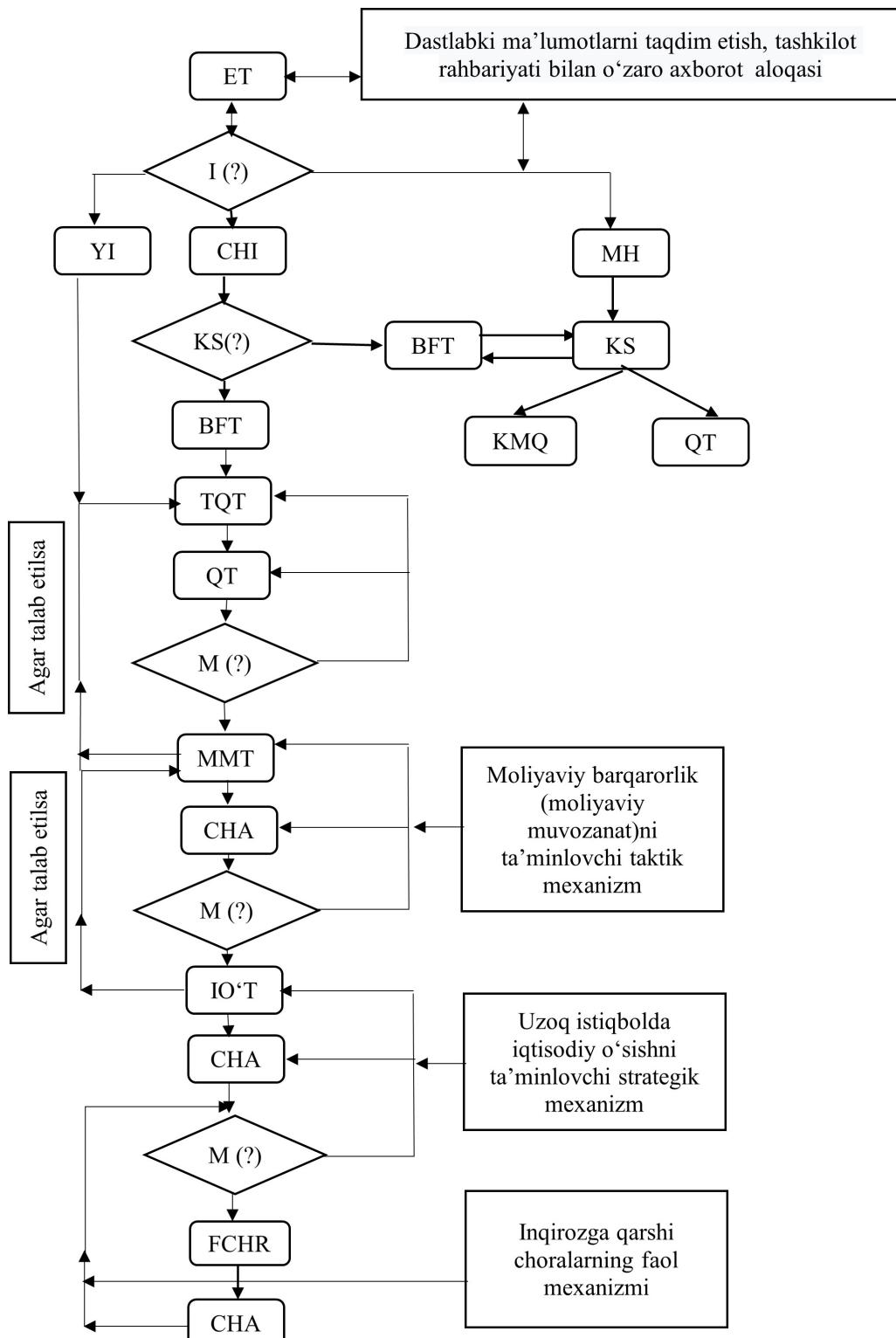
Korxonalarda inqirozga qarshi boshqaruv va moliyaviy menejmentga oid adabiyotlarni tahlil qilish natijasida^[8-10] inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning umumiyligi tizimini yaratishning quyidagi sxemasini keltirib o'tamiz (1-chizma).

1-chizma: Inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning umumiyligi sxemasi

1-chizmadan ko'rinib turibdiki, birinchi bosqichda korxonaning moliyaviy ko'rsatkichlari, ya'nii inqiroz maydonining indikatorlari bo'yicha ekspress diagnostikasi amalga oshiriladi va korxona inqirozining qay darajada chuqurlashgani aniqlanadi. Bunda 1-variantda – yengil inqiroz, 2-variantda – chuqur inqiroz, 3-variantda – "moliyaviy halokat" tashhisi qo'yilishi mumkin. Agarda ekspress tashhis amalga oshirilganda korxonada "moliyaviy halokat" mayjud, degan xulosaga kelinsa, sanatsiyaga ehtiyoj tug'iladi. Agarda korxona chuqur inqiroz holatida, degan xulosaga kelinsa, unda bankrotlikni fundamental tashhislash, undan keyin sanatsiyani amalga oshirish-oshirmaslik haqida qaror qabul qilinadi. Agarda sanatsiyaga ehtiyoj bo'lmasa, unda moliyaviy barqarorlikning operativ mexanizmini ishga solish talab etiladi.

2-chizma: Antiinqiroziy molievyi boshqaruvi algoritmi

ET – korxonani “tezkor” (ekspress) tashhislash;
I? – korxonaning inqirozli (qanday?) holati;
YI – yengil inqiroz;
CHI – chuqur inqiroz;
MH – moliyaviy halokat;
KS? – korxonani sanatsiyalash kerakmi;
KS – korxonani sanatsiyalash;
BFT – bankrotlikni fundamental tashhislash, tahlilning qo’shimcha shakllaridan foydalanish;
KMQ – korxona majburiyatlarini qayta moliyalashtirish;
QT – korxonani qayta tarkiblash;
TQT – to’lov qobiliyatini ta’minlash;
CHA – chora-tadbirlarni amalga oshirish;
M? – maqsadga erishildimi;
MMT – moliyaviy muvozanatning ta’minlanishi;
IO’T – uzoq istiqbolda iqtisodiy o’sishni ta’minlash;
FCHR – faol chora-tadbirlar rejasini ishlab chiqish.

Agarda korxona yengil inqiroz holatiga tushib qolganligi aniqlansa, unda birinchi qatorda moliyaviy barqarorlik ya’ni, to’lovga layoqatlilikini ta’minlash uchun operativ mexanizmni amalga oshirish lozim bo’ladi. So’ngra moliyaviy muvozanatni ta’minlash maqsadida moliyaviy barqarorlikning operativ mexanizmiga tayaniladi. Xuddi shu tarzda chizmada keltirilgan ketma-ketlikda chora-tadbirlar amalga oshiriladi.

Korxonada keltirilgan inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvi algoritmi korxonalarda taqdim etilayotgan ma'lumotlarning o‘z vaqtida, ishonchli va tayyor bo‘lishini ta’minlaydigan maxsus xizmat organlari bilan keli-shilgan holda amalga oshirilishi kerak.

Ushbu holat ayniqsa, moliyaviy ekspress tashhislash va operativ bosqichda, ya’ni to’lovga layoqatlilikni ta’minlash jarayonida muhim ahamiyat kasb etib, bu jarayon vaqt va ishonchli ma'lumot kabi omillar muhim o‘ringa ega bo‘lishi bilan ajralib turadi.

Dastlabki ma'lumotlarni yetkazib berishni tartibga solish biznesning shakli va shartlariga bog‘liq bo’ladi va bu narsa bir oyda bir martadan, kuniga bir martagacha bo‘lishi mumkin.

Yuqorida keltirilgan algoritmning har bir blokida uni alohida bo‘lim (yoki alohida mas’ul shaxs) sifatida amalga oshirish maqsadga muvofiq. Chunki ular (bo‘lim, mas’ul shaxs)ning har birida o‘zining maqsadi va vazifalari, kiruvchi va chiquvchi ma'lumotlarni taqdim etish shakl va turlari tanlanadi.

Odatda, ushbu algoritm tegishli ma'lumotlar bazasi orqali kompyuter tarmog‘ida amalga oshirilishi lozim. Har bir blokda ma'lumotlarni yaratish va ularni o‘zaro almashish elektron shalkda amalga oshiriladi.

Moliyaviy barqarorlikning operativ, taktik, strategik va ogohlantiruvchi bosqichlarida nafaqat korxonadagi iqtisodchilar bilan, balki yetakchi menejerlar hamda korxona rivojlanishiga mas’ul bo‘lgan rahbarlar bilan hamkorlikda faoliyat olib borish talab etiladi.

Algoritmning moliyaviy barqarorlikni ta’minlashning birinchi operativ bosqichida agarda qisqa davrda pul mablag‘lari tushumi hajmi korxonaning kechiktirib bo‘lmaydigan moliyaviy majburiyat (qarz)lari hajmidan yuqori bo‘lgan bo‘lsa, unda belgilangan maqsadga erishilgan hisoblanadi.

Moliyaviy muvozanatni ta’minlashning ikkinchi taktik bosqichida agar shakllantirilgan xususiy moliyaviy resurslar hajmi iste’mol qilingan xususiy mablag‘lar hajmidan oshsa yokiunga teng bo‘lsa, qo‘yilgan maqsadga erishilgan hisoblanadi.

Uchinchi strategik bosqichda agarda korxonaning iqtisodiy o’sish darajasi kuzatilayotgan uzoq muddatli davrda korxona biznes bahosining o’sishi bilan proporsional bo‘lsa, belgilangan maqsadga erishilgan hisoblanadi (2-chizma).

Inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvi tajribasidan shu narsa ma'lum bo‘ldiki, inqirozning endogen va ekzogen omillari tasodifiy, o‘ziga xos xususiyatga ega bo‘lib, korxonada kutilmagan moliyaviy natijalarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu esa inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvda yagona avtomatlashtirilgan tizimni yaratishni talab etadi. Ushbu tizim nafaqat korxona moliyaviy barqarorligining joriy mexanizmiga, balki taktik, strategik va oldini oluvchi mexanizmiga ta’sir ko‘rsatadi.

Korxona kreditorlari, boshqa manfaatdor subyektlar hamda sud qaroridan qat’iy nazar, moliyaviy-xo‘jalik faoliyatida inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning samarali yagona avtomatlashtirilgan tizimini joriy etish orqali biznesning xavfsizligini ta’minlaydi, risk darajasini kamaytiradi, bozordagi faoliyatining samaradorligini oshiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, korxonada inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning samarali yagona avtomatlashtirilgan tizimini barpo etish uchun quyidagilarga alohida e'tibor berish lozim:

- korxona moliyaviy muvozanatining buzilishiga doimo tayyor bo'lish;
- moliyaviy faoliyatda inqirozli holatlarni erta tashhislash;
- inqiroz omillarini ularning xavf darajasidan kelib chiqib tabaqalashtirish;
- alohida inqirozli holatlarga zudlik bilan ta'sir ko'rsatish;
- turli tahdidlar darajasiga oqilona ta'sir ko'rsatish;
- faqatgina korxonaning ichki zaxiralariiga tayanish.

Korxonada inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvning yagona avtomatlashtirilgan tizimi samarali yo'lga qo'yilishining tashkiliy tadbirlari sifatida esa quyidagilarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

- korxonaning "inqiroz rivojlanishini ifodalovchi indikatorlari", ya'ni maxsus moliyaviy ko'rsatkichlarni doimiy ravishda monitoring qilib borish;
- korxonadagi "inqiroz rivojlanishini ifodalovchi indikatorlari", ya'ni maxsus moliyaviy ko'rsatkichlarning belgilangan normal me'yordan farqlanishi natijasida yuzaga kelgan inqiroz darajasini aniqlash;
- inqirozli omillarning korxonaning yakuniy ko'rsatkichlariga ta'sirini aniqlash tadbirlarini ishlab chiqish va omilli tahlilini amalga oshirish;
- inqirozli omillarning rivojlanishini bashoratlash;
- maqsadlar tizimini shakllantirish;
- korxona moliyaviy barqarorligining ichki mexanizmini tashkil etish, maqsadlar tizimini amalga oshirish;
- korxonani qayta tashkil etish, sanatsiyalashning samarali shaklini (kam samarali mulkni sotish, persонаlni qisqartirish va sh.k.) tanlash;
- korxonani inqirozdan chiqarish bo'yicha tadbirlar natijalarini nazorat qilish.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. <https://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/article/view/979/939>.
2. https://www.researchgate.net/publication/352360090_Anti-crisis_financial_management_-_component_of_industrial_enterprise_management.
3. Берест М. Н. Теоретические основы антикризисного финансового управления предприятием // БІЗНЕСІНФОРМ № 3.2014.
4. Yuldasheva N.A. Inqirozga qarshi boshqaruvda davlat tomonidan tartibga solishning asosiy yo'nalishlari // Iqtisod va moliya, 2020 y., 2(134), 170-177 b.
5. Rasulov Z.J. Antiinqiroziy boshqaruv. O'quv qo'llanma. – T.: 2019. – 300 b.
6. Kambarov J.X. Sanoat korxonalarida inqirozga qarshi boshqaruvning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish: dis....iqt. fanlari nomzodi. – T.: TDIU, 2020.– 156 b.
7. Qambarov J.X., Maxmudova N.J. inqirozga qarshi innovatsion mexanizmni takomillashtirish // Iqtisod va moliya, 2016 y., №4. 9-16 b.
8. Антикризисное управление. Учебное пособие / Г.Т.Кунуркульжаева, Б.Ж.Болатова, Б.Б.Дуйсенбаева, Н.Т.Байкадамов. – Костанай: КСТУ им. академика З.Алдамжар, 2019. – 185 с.
9. Патласов О.Ю., Сергиенко О.В. Антикризисное управление. Финансовое моделирование и диагностика банкротства коммерческой организации. – Москва: Книжный мир, 2009. – 512 с.
10. Большаков А.С. Антикризисное управление: финансовый аспект. Монография. – СПб.: СПбГУП, 2005. – 132 с.
11. Антикризисное управление. Учебное пособие / Г.Т.Кунуркульжаева, Б.Ж.Болатова, Б.Б.Дуйсенбаева, Н.Т.Байкадамов. – Костанай: КСТУ им. Академика З.Алдамжар, 2019. – 185 с.

Yashi

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

